

Centraal Bureau voor de Statistiek

Divisie MSP, sector MFO, taakgroep Decentrale Overheden

Aan: **Gemeenten**
Van: **Arlen Hoebergen**
Onderwerp: **Verslag bijeenkomst nieuwe kwaliteitstoetsen voor de Iv3-matrix**
Datum: **10 september 2008**

Verslag bijeenkomst nieuwe kwaliteitstoetsen voor de Iv3-matrix

Datum: 27 augustus 2008

Tijd: 10.00 uur – 12.00 uur

Locatie: Stadskantoor Arnhem

Aanwezig:

Matthijs Wachtmeester	Gemeente Arnhem
Cliff Maasland	Gemeente Barneveld
Gert-Jan Brouwer	Gemeente Barneveld
Ton Crul	Gemeente Breda
Emile Bijnen	Gemeente Eindhoven
Gert Cederhout	Gemeente Oss
Jeroen te Molder	Gemeente Hof van Twente
Tiny Peters	Gemeente Cuijk
Rieks Osinga	Gemeente Franekeradeel
Sytse Grouwstra	Gemeente Franekeradeel
Jan van der Leij	VNG
Hans Haast	Centric
Krijn Korbee	CBS
Arlen Hoebergen	CBS

1. Welkom

Arlen Hoebergen heet iedereen welkom.

2. Kennismaking

Er wordt een rondje gemaakt waarin iedereen zich kort voorstelt.

3. Introductie nieuwe toetsen

Arlen Hoebergen geeft een presentatie waarin de opzet van de nieuwe toetsen wordt uitgelegd. Aan het einde van de presentatie is een korte discussie over het sanctiebeleid. De AIDO werkgroep die zich de nieuwe toetsen onderzoekt zal zich niet uitspreken over het sanctiebeleid. Jan van der Leij van de VNG stelt echter dat de toetsen niet los gezien kunnen worden van het sanctiebeleid omdat sancties een consequentie kunnen zijn van een slechte beoordeling op de toetsen.

4. Discussie over de nieuwe toetsen

De discussie over de nieuwe toetsen wordt per toetsonderdeel apart gevoerd.

Centraal Bureau voor de Statistiek

Divisie MSP, sector MFO, taakgroep Decentrale Overheden

T1 Consistentie

Er zijn weinig opmerkingen over deze toets aangezien de toetsonderdelen ook al in de bestaande toetsen voorkomen. Wel worden nog twee opmerkingen gemaakt:

- Emile Bijnen van de gemeenten Eindhoven: In Eindhoven wordt de Iv3 automatisch gemaakt. Maar dit gebeurt 'real-time' waardoor er tijdens het draaien van de Iv3 boekingen plaats kunnen vinden. Omdat het draaien soms een uur of langer duurt kunnen hierdoor verschillen optreden in het EMU-saldo uit de financiële rekening en uit de niet-financiële rekening.
- Matthijs Wachtmeester van de gemeente Arnhem geeft aan dat de interne verrekeningen niet altijd sluitend zijn per categorie, maar wel in totaal.

Ondanks bovenstaande opmerkingen zijn er geen bezwaren tegen het gebruik van deze toetsen.

T2 Volledigheid

Er zijn duidelijke bezwaren tegen de huidige opzet van deze toetsenset. Het belangrijkste bezwaar is het vaststellen van een verwachtingswaarde en daarnaast het gebruik van kostenplaatsen.

- Vaststellen verwachtingswaarde
  - o Het CBS gebruikt de begroting of het 4e kwartaal om de verwachtingswaarde vast te stellen. Dit zijn vaak al achterhaalde cijfers.

Het CBS geeft aan dat in de pilot de verwachtingswaarden die gebruikt zijn een 'eerste schot voor de boeg' is. Deze waarden zullen met de gemeenten worden afgestemd en de gemeenten kunnen deze waarden bijstellen.
  - o De gemeenten geven aan dat er veel tussentijds wijzigingen kunnen zijn. Hierdoor is één keer afstemmen niet voldoende. Daarnaast moet er de vrijheid zijn om het eigen (toegestane) boekingspatroon te hanteren. Als voorbeeld wordt genoemd de bevoorschotting van het WSW bedrijf. Als een gemeente in januari het hele bedrag voor 1 jaar uitkeert dan moet de gemeente de verwachtingswaarde voor de vier kwartalen ook conform die bevoorschotting kunnen vaststellen. Als dit 5 miljoen euro in januari is, en daarna het hele jaar niets meer, dan is de verwachtingswaarde voor het 1e kwartaal 5 miljoen, en voor alle volgende kwartalen (cumulatief) ook 5 miljoen.

In de praktijk zou dit kunnen betekenen dat voor de volledigheidstoetsen een matrix van verwachtingswaarden moet worden vastgesteld:

Toets	Verwachtingswaarde (cumulatief)			
	Q1	Q2	Q3	Q4
T21				
T22				
...				
T27				

Centraal Bureau voor de Statistiek

Divisie MSP, sector MFO, taakgroep Decentrale Overheden

- De gemeenten geven aan dat het gebruik van de volledigheidstoets alleen acceptabel is als elk kwartaal de verwachtingswaarde aangepast kan worden.

Het aanpassen van de verwachtingswaarde zou dan alleen uitgevoerd mogen worden met een toelichting. Het CBS kan dan op basis van die toelichting nagaan of dit terecht is.

Voor veel aanwezige gemeenten is dit een acceptabele werkwijze. Gert-Jan Brouwer van de gemeente Barneveld vindt dat het geven van een toelichting en het zelf moeten aanpassen van de verwachtingswaarde extra werk betekent. Daarvoor moet gecompenseerd worden.

- Er wordt een suggestie gedaan om elk kwartaal ook de (aangepaste) begroting op te vragen. De meeste gemeenten vinden het leveren van een volledige begroting te veel extra werk, maar voor een beperkt aantal posten zien de meeste gemeenten geen problemen.

Algemeen wordt gesteld dat de Iv3 en de nieuwe toetsen de gemeenten niet te veel extra werk mag kosten.

- Het gebruik van kostenplaatsen leidt tot afwijkingen in de verwachtingswaarde.
  - De verwachtingswaarde houdt geen rekening met het boeken op kostenplaatsen. Hierdoor kunnen afwijkingen ontstaan en onterecht een onvoldoende oordeel gegeven worden.

Over het algemeen weten de gemeenten wel welke kosten op kostenplaatsen terecht komen. Vaak zijn dit uitvoeringskosten en niet de beleidskosten. Bij het vaststellen van de verwachtingswaarde kan hiermee rekening gehouden worden. De verwachtingswaarde bestaat dan alleen uit de functioneel te boeken kosten en niet uit de kosten die op kostenplaatsen komen.

Tot slot wordt gediscussieerd over het onterecht geven van een verkeerd (onvoldoende) oordeel. Dit zou nooit mogen voorkomen. Zeker niet omdat de sanctie kan zijn het stoppen van de Algemene uitkering.

Arlen Hoebergen geeft aan dat een eventueel sanctiebeleid op het eindoordeel gevoerd zal worden. De 7 volledigheidstoetsen tellen voor 1/3 mee in het eindoordeel waardoor elke afzonderlijke volledigheidstoets slechts 1/21 deel is van het eindoordeel. Zelfs als alle 7 toetsen 50% fout zitten is het eindoordeel nog steeds twijfelachtig. Bij het huidige sanctiebeleid is er pas na 2 keer onvoldoende een aanwijzing.

Op dit punt wordt de vergadering kort onderbroken. Het is 12.00 uur en een gedeelte van de aanwezigen moet weg. Met een kleinere groep wordt onderstaande nog besproken.

Centraal Bureau voor de Statistiek

Divisie MSP, sector MFO, taakgroep Decentrale Overheden

T3 BBV-voorschriften

De verhouding 20:80 niet-duurzaam:duurzaam kan anders zijn, bijvoorbeeld bij voorbereidingen voor grote projecten. Dit kunnen, vooral bij uitbestedingen, ook grote bedragen zijn. Vooral kleinere gemeenten met slechts een paar projecten kunnen dan snel afwijken van deze maximale verhouding.

Een mogelijke oplossing hiervoor is:

- Bij een beperkte omvang van de boeking is het nooit fout en wordt de maximale verhouding 20:80 niet gehanteerd.
- Bij een afwijking moet de gemeente een toelichting geven, dan is een afwijkende verhouding wel toegestaan.

Algemene opmerkingen

Tijdens het overleg en bij de rondvraag zijn de volgende algemene punten nog genoemd:

- Onderdelen die niet 100% betrouwbaar zijn zouden niet opgenomen mogen worden als toetsen waar een sanctiebeleid aan gekoppeld is.
- Invoering van nieuwe toetsen moet geleidelijk plaatsvinden. Eerst zonder sanctiebeleid.
- Alle gemeenten moeten hierover geïnformeerd worden, veel gemeenten weten nu nog niets van de plannen.
  - o Informatie wordt verstrekt via de KREDO-nieuwsbrief. Dit zou ook kunnen via het kwaliteitsrapport, de Kredo-website.
  - o De suggestie wordt gedaan om informatie te geven via de circulaire.

Afspraken voor vervolg

Arlen Hoebergen geeft aan dat het CBS zich met de hier gegeven informatie en suggesties nog eens goed over de toetsen zal buigen. De gemeenten zullen hierover geïnformeerd worden.

Het vervolgtraject zal door het AIDO bepaald moeten worden. Op 17 september staat een vergadering gepland van de werkgroep Nieuwe Kwaliteitstoetsen van het AIDO.

5. Sluiting

Arlen Hoebergen sluit de vergadering om 12.45 uur.